

**A Kúria,  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Kfv. IV. 35.547/2017/8.

**A tanács tagjai:** Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola  
előadó bíró,  
Dr. Horváth Tamás bíró

**A felperes:** felperes neve

**A felperes képviselője:** Dr. Frisch Gábor pártfogó ügyvéd

**Az alperes:** Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat  
Képviselő-testülete

**Az alperes képviselője:** Dr. Mihályi Zsolt Apor jogtanácsos

**A per tárgya:** önkormányzati segély

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** felperes

**Az elsőfokú bíróság határozatának száma:** Fővárosi Közigazgatási és  
Munkaügyi Bíróság 7.K.33.433/2016/17. számú ítélete

**Rendelkező rész**

A Kúria

- a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság  
7.K.33.433/2016/17. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az  
alperesnek 30 000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási  
költséget.

A felülvizsgálati eljárásban a pártfogó ügyvéd díját teljes egészében az állam viseli.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

## **Indokolás**

### **A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felperes 2014. március 31-én postai úton - önkormányzati segély „éves keret + feletti összeggel” és rendkívüli méltányossági kérelem rezsi elmaradás kifizetésének 100%-os mértékű átvállalása iránt - terjesztett elő kérelmet. Az elsőfokú hatóság a két kérelmet összevontan, egy ügyként elbírálv a 17591/5/2014. számú határozatban elutasította a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. §-a és Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testülete szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szól 43/2013. (XII. 2.) számú rendeletének (a továbbiakban Ör.) 27. §-a alapján. A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes mint másodfokú hatóság a 2015. február 12-én kelt 7557/2015. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [2] A felperes felülvizsgálati kérelem alapján eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2015. december 11-én kelt 8.K.31.887/2015/29. számú ítéletével a másodfokú határozatot az elsőfokú határozatra kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. Ítéletében rögzítette, hogy felperes két kérelmét nem vonhatta össze az eljáró hatóság a felperes előzetes tájékoztatás nélkül. Előadta továbbá, hogy a megismételt eljárásban a felperest tájékoztatni kell arról, hogy az Ör. 25-26. §-a szerinti önkormányzati segély kérelmének helyt adás esetén az Ör. 27. §-a szerinti kérelmek elbírására milyen kihatása lehet, ennek ismeretében nyilatkoznatni kell, hogy továbbra is fenntartja-e mindkét kérelmét.
- [3] Az elsőfokú hatóság a megismételt eljárás során az ítéletnek megfelelően tájékoztatta, majd nyilatkozattételre hívta fel a felperest. A felperes 2016. február 27-én és március 13-án kelt nyilatkozataiban fenntartotta a 2014. márciusi kérelmeit és az önkormányzati segély „éves keret + feletti összeggel” iránti kérelmében megjelölt összeget 150.000 forintra módosította.

- [4] Az elsőfokú hatóság a 2016. március 30-án kelt 414/6/2016. számú határozatában a felperes 2014. március 31-én előterjesztett kérelmének részben helyt adott és a felperes részére 57.000.- forint összegű önkormányzati segélyt állapított meg, továbbá rögzítette, hogy méltányosságból nyújtható támogatása nem indokolt. Határozatát az Ör. 26.§ (1) bekezdés b) pontjára és az Ör. 26.§ (2) bekezdésére alapította. Az elsőfokú hatóság a felperes rendkívüli méltányossági, rezsi elmaradás kifizetésének 100%-os mértékű átvállalása iránti kérelmét külön határozattal bírálta el.
- [5] A felperes fellebbezése alapján eljáró alperes a 2016. június 3-án kelt 124/2016. (V. 26.) számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Határozatában az Ör. 26. § (2) bekezdésével kapcsolatban rögzítette, hogy a felperes évek óta pénzbeli és természetbeni támogatásban részesül, lakásfenntartási és lakbértámogatást kap. A felperes sem a lakás tulajdonosával, sem a közüzemi díjkövetelések jogosultjaival együttműködni nem hajlandó, részletfizetési megállapodást nem köt, tartozásai rendezése érdekében önrészt nem vállal, egy esetleges kisebb összegű részteljesítéssel - a bérleti jogviszonyát tekintve - továbbra is jogsértő helyzetben maradna, mindezekre tekintettel a méltányosság gyakorlását nem látja indokoltnak.

#### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [6] Felperes keresetében kérte az alperesi határozat megváltoztatását. Álláspontja szerint az elsőfokú hatóság nem tett eleget az ítéletben foglaltaknak és jogszabálysértően nem gyakorolt méltányosságot. Sérelmezte, hogy a 2014. évben részére adott havi lakásfenntartási támogatást elvették tőle. Előadta, hogy nem zárkózott el az együttműködéstől, de a kiadások megfizetését követően olyan alacsony összeg marad a megélhetésére, amiből nem tud részletfizetést teljesíteni.
- [7] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását, a határozatban foglaltak fenntartását.

#### **A jogerős ítélet**

- [8] Az elsőfokú bíróság a keresetet, mint alaptalant, elutasította.
- [9] A bíróság ítéletében rögzítette, hogy a Ket. 109. § (4) bekezdése alapján a hatóságot köti az eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása, a megismételt eljárásban csak ennek megfelelően járhat el. A megismételt közigazgatási eljárás kapcsán pedig a bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy az megfelel-e vagy sem az ezt elrendelő ítéletbe foglalt iránymutatásnak. Ennek alapján a bíróság nem vonhatta vizsgálódási körébe a felperessel szemben hozott lakásfenntartási támogatást megvonó határozatával szemben előterjesztett kifogásokat, mert azok vizsgálatának az adott

határozattal szemben előterjesztett kereset alapján van helye.

[10] Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint a hatóság a korábbi ítélet iránymutatásait megtartva, okszerűen állapította meg a felperes számára az önkormányzati segély összegét 57. 000 Forintban. A hatóság a segély összegének megállapításakor helyesen alkalmazta az Ör. 25.§ (1) bekezdés a) pontját, az Szt. 4. § (1) bekezdés c) pontját, valamint az Ör. 26. § (1) bekezdés b) pontját. A bíróság is megállapította, hogy a felperes 44 éves fia nem tekinthető a felperes családjának, azaz felperes egyedül élő személynek minősül, akinek 2014. február havi jövedelme nem haladja meg a nyugdíjminimum 225%-át - 64.125 forintot -, ezért jogosult az Ör. 26. § (1) bekezdés b) pontja szerinti mértékű önkormányzati segélyre.

[11] [10] A felperes által kifogásolt méltányossági jogkör gyakorlásával összefüggésében a bíróság hangsúlyozta, hogy mind az elsőfokú hatóság, mind az alperes eleget tett a Pp. 339/B. §-ában foglalt méltányossági jogkörben hozott határozattal szemben támasztott követelményeknek, a felperes teljes körű tájékoztatást kapott, ezzel az eljárásban a tényállást teljes mértékben tisztázott. A bíróság hangsúlyozta, hogy mind az elsőfokú határozat, mind az alperesi határozat indokolása megfelel a Ket. 72. § (1) bekezdés e) pontjának és az ea), ec), ef) alpontjainak, valamint az Ör. 4. §-ának, így a bíróságnak felülmérlegelési jogköre nincs.

#### **A felülvizsgálati kérelem**

[12] A jogerős bírói döntés ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokú bíróság új eljárás lefolytatására, illetve új határozat meghozatalára kötelezését.

[13] Felülvizsgálati kérelmében sérelmezi, hogy az alperes a méltányosságból nyújtható támogatási iránti kérelmét az Ör. 26. § (2) bekezdése alapján elutasította.

[14] Felperes megítélése szerint az általa 2016. 02. 27-én és a 2016. 03. 13-án tett nyilatkozatai új kérelemként bírálандók el, így az alperes által alapul vett Ör. nem alkalmazható, tekintve, hogy az 2015. február 28-tól hatályát veszttette. Ebből következően az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 221. § (1) bekezdésébe, valamint a Pp. 339/A §-ába ütközik.

[15] Felperes jogsértőnek találja az ítéletnek azt a megállapítását, amely szerint a hatóság és az alperes a Ket.109. § (4) bekezdésének, illetve a Ket. 50. §-ának megfelelően járt el, az alperes ugyanis tévesen állította, hogy a felperes 947.455 Forint tartozása van, illetve hogy az együttműködéstől elzárkózik. Ezt az összeget ugyanis a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 2016. március 2-án kelt 8.P.IV.21103/2016/3. számú jogerős ítéletében 359.956 forinttal csökkentette.

[16] A felperes álláspontja szerint a nem megalapozott és nem igazolt költségek felperes részéről történő vitatása nem tekinthető az együttműködési kötelezettség megsértésének. A bíróság megsértette a Pp. 339/B. §-át, ugyanis a hatósági eljárásban a tényállás feltárása és a bizonyítékok mérlegelése is elmaradt.

[17] Az alperes ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását és a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte.

[18] Utalt arra az alperes, hogy az éves segélykeretet meghaladó, nagy összegű önkormányzati segély megállapítására irányuló kérelem ügyében - az első- és másodfokú határozat meghozatalát követően felperes által benyújtott kereset alapján - bírósági eljárás folyik, azaz ez a döntés a Kúria előtt nem vitatható.

[19] Az alperes megítélése szerint az ügy tárgyát az Ör. 26. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdése alapján polgármesteri hatáskörben elbírálható támogatás képezi, így az ezt meghaladó segélykérelmek módosítása (egy korábban kért másik segélykérelem 200.000 forintról 150.000 forintra történő módosítása) nem bír relevanciával, így nem minősül új kérelemnek, illetve új körülményként nem vehető figyelembe.

[20] Az alkalmazandó jogszabállyal kapcsolatban az alperes rögzíti, hogy - a korábbi ítélet alapján - a megismételt eljárásban a hatóságnak az eredeti eljáráskor fennálló jövedelmi és vagyoni viszonyokat kellett figyelembe venni, és az akkor hatályos jogszabályok alapján kellett a kérelmező szociális ellátásra való jogosultságát megállapítani.

[21] Jelzi továbbá, hogy amennyiben a felperes éves segélykereten felüli igényre vonatkozó kérelmét a megismételt eljárásban új kérelemként kellene elbírálni, a 2016-tól hatályos jogszabályok alapján a felperes - 2016-os vagyoni és jövedelmi helyzetére tekintettel - mind a korábbi önkormányzati segélyre, mind a rendkívüli települési támogatásra vonatkozó alanyi jogosultsága megszűnne.

## **[22] A Kúria döntése és jogi indokai**

[23] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[24] A Kúriának először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes által a felülvizsgálati kérelemben foglaltak közül, mely kérdések vitathatók a Kúria előtt. Az iratok alapján a Kúria megállapítja, hogy az ügy tárgyát az Ör. 26. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdés alapján polgármesteri hatáskörben elbírálható támogatás képezi.

[25] A Kúria rögzíti, hogy az elsőfokú hatóság az Ör. 26. § (1) bekezdés b) pontja - mely szerint „[a]z önkormányzati segély egyszeri összege nem lehet kevesebb 1000 forintnál, azonban az egy család részére évente megállapítható önkormányzati segélyek

együttes összege a nyugdíjminimum 200%-át nem haladhatja meg." - alkalmazása során a körülmények feltárásával, a tényállás kellő tisztázásával, a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően állapította meg a segély összegét 57.000 forintban. Jogszerű tehát az elsőfokú határozatot helybenhagyó alperesi határozat, illetve az azt helybenhagyó ítélet is.

[26] Az Ör. 26. § (2) bekezdése alapján „[a]z (1) bekezdésben meghatározott segélykeretet a polgármester méltányosságból legfeljebb a nyugdíjminimum 100%-ával emelheti.” A polgármestert megillető méltányossági jogkör gyakorlásával kapcsolatban a Kúria rámutat, hogy a közigazgatási perben a Pp. 339. § (1) bekezdése értelmében kizárólag a keresettel támadott határozatok jogszerűsége vizsgálható felül. A határozatok hatályon kívül helyezésére, jogszabályban meghatározott körben való megváltoztatására kizárólag jogszabálysértés megállapítása esetén kerülhet sor, a bíróság méltányosságot nem gyakorolhat.

[27] A mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálatától a gyakorlatban meg kell különböztetni a méltányossági jogkörben hozott határozat felülvizsgálatát. Jelen ügyben az Ör. 4. §-a „méltányossági döntési jogosultság” gyakorlása esetén mérlegelési szempontokat határoz meg. Mérlegelési szempontoknak azok a körülmények tekinthetők, amelyeket a hatóságnak az érdemi mérlegelési tevékenység során kötelezően figyelembe kell venniük. Amennyiben a jogszabály a mérlegelési tevékenységhez feltételeket határoz meg, a hatósági határozat törvényességének alapja ezek vizsgálata. Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a mérlegeléshez szükséges feltételeket a hatóság nem vizsgálta, az ahhoz szükséges bizonyítást nem folytatta le, úgy szükségtelen a mérlegelési tevékenység közvetlen vizsgálata. A mérlegelési szempontok vizsgálatának elmulasztása a Pp. 339/B. §-a alapján a határozat megalapozatlanságát eredményezi. [2/2015 (XI.23.) KMK vélemény]

[28] Az Ör. 4. §-a szerinti felsorolás nem kizárólagos, egyéb körülmények mérlegelése is vezethet elutasító döntéshez. Jelen ügyben hozott alperesi határozatból egyértelműen kitűnnek a mérlegelt körülmények és a mérlegelés eredménye, azaz hogy milyen okok miatt nem alkalmazott méltányosságot a jogkör gyakorlója a felperes kérelmének elbírálásakor. E jogszabályhely megfogalmazásából kitűnően az ott meghatározott segélyezési formában a polgármester a segélykeretet „megemelheti”, de az nem kötelező. A méltányosság gyakorlására az önkormányzat ezért nem kötelezhető. (Kfv. IV. 37.332/2006/6.)

[29] A Kúria hangsúlyozza, hogy a felperes által 2016. 02. 27-én és a 2016. 03. 13-án tett nyilatkozatai sem tartalmilag, sem formailag nem minősülnek új kérelemnek. Ezeket a nyilatkozatokat ugyanis felperes a megismételt eljárás során az elsőfokú hatóság

nyilatkozattételre való felhívására tette, tartalmuk pedig a korábbiak (2014. március 31-én kelt kérelem, a 2015. április 15-én kelt hiánypótlás, illetve a 2015. május 4-én kelt beadvány) fenntartását erősíti meg. Minthogy a nyilatkozatok nem tekinthetők új kérelemnek, a megismételt eljárásban a hatóságnak az alapeljárás megindításakor (2014. március 31.) fennálló felperesi jövedelmi és vagyoni viszonyokat kellett figyelembe vennie, és az akkor hatályos jogszabályok alapján kellett a kérelmező szociális ellátásra való jogosultságát megállapítani. E tekintetben sem valósul meg tehát jogsértés sem az elsőfokú hatóság, sem alperes részéről.

[30] A Pp. 339/A. §-a alapján „[a] bíróság a közigazgatási határozatot - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül.” Egy határozat törvényessége csak úgy ítéltető meg, ha a bíróság azt a meghozatala időpontjában hatályos jogszabályokkal veti össze, illetve az eljárás megindításakor, az eljárás alapjául szolgáló tényálláshoz viszonyítva ítéli meg. Az idő múlása, a jogszabályok módosulása és a körülmények változása nem tehet egy határozatot jogszerűvé vagy jogsértővé, hacsak a módosító jogszabály nem rendelkezik a folyamatban lévő ügyekben való alkalmazásról. A felperes a keresetében nem hatályos jogszabály alkalmazására, mint az alperes által elkövetett jogsértésre nem hivatkozott, ezért a jogerős ítélet az időközben hatályba lépett 10/2015 (II.27.) önkormányzati rendelet alkalmazhatóságára a megismételt eljárásban - a Pp. 215. § -ában írt kereseti kérelemhez kötöttség elvére figyelemmel - nem terjedhetett ki, ezáltal az eljáró bíróság nem sérthette meg a Pp. 221. § (1) bekezdését. Olyan jogsértést a rendkívüli jogorvoslati eljárásban, amelyre a fél nem alapította keresetét és ennek következtében a jogerős ítélet sem tartalmaz megállapításokat, a Kúria sem vizsgálhatta érdemben.

[31] A Kúria megjegyzi, hogy a felperes nyilvánvalóan tisztában volt a jogszabályi változásokkal, hiszen a 2015., 2016. és a 2017. években - a megismételt eljárás mellett - kérelmet nyújtott be a korábbi önkormányzati segélyhez hasonló jogalapon és szempontrendszer szerint működő rendkívüli települési támogatás megállapítására.

[32] A Kúria megállapítja, hogy a tényállást a megismételt eljárásban önmagában nem teszi hiányossá az a körülmény, hogy az alperes a felperesi tartozásra vonatkozó összeget tévesen jelölte meg a (947.455 forint helyett 359.956 forint), mivel az a fent kifejtettek szerint az Ör. 26. § (2) bekezdése szerinti méltányossági jogkör gyakorlása körében hozott döntés jogszerűségét nem befolyásolja. A közigazgatási határozat hatályon kívül helyezéséhez a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján eljárási szabálysértés csak akkor vezethet, ha az olyan súlyú volt, amely az ügy érdemére is kihatott. A felperes a felülvizsgálati kérelmében konkrétan nem jelölte meg, hogy a tartozás mértékére vonatkozó

valós adat figyelembe vétele az Ör. 4. §-ában meghatározott mérlegelése szempontokat mennyiben érinti, ezzel nem igazolta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 339/B. § sérelmével állapította meg, hogy a hatóság eljárását a Ket. 50. § és 109. § (4) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően, a bíróság által adott iránymutatás betartása mellett folytatta le.

- [33] Fentiek alapján a Kúria megállapítja, hogy a felperes által hivatkozott jogszabályhelyeket a jogerős ítélet nem sérti, ebből fakadóan a Kúria azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

## **Záró rész**

- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [35] A személyes költségmentesség a Pp. 86. § (3) bekezdése alapján nem érinti az ellenfél javára megítélt perköltség megtérítésének kötelezettségét, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesnél felmerült eljárási költség megfizetésére.
- [36] A pártfogó ügyvéd díjáról a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.
- [37] Az eljárás az Szt. 16. §-a alapján illetékmentes.
- [38] A Kúria határozatával szembeni további felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2018. május 15.

**Dr. Balogh Zsolt s. k. a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola s. k. előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s. k. bíró**